

Životné jubileum Mgr. Eleny Smetanovej

Život je rýchlym behom na dlhé trate a plynutie času nemožno zastaviť. A tak si s radosťou, ale i trocha s prekvapením pripomíname v roku 2015 životné jubileum Mgr. Eleny Smetanovej.



Elena sa narodila na Myjave, v rodine vojaka z povolania. Prvé roky života prežila v Senici, no už čoskoro opustila rodný kraj a s rodičmi sa presťahovala do Hranic na Moravě. V tomto meste absolvovala základnú školskú dochádzku a neskôr i tamojšie gymnázium. Záujem o štúdium biológie ju priviedol na Prírodovedeckú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave. Svoje pôsobenie tu úspešne ukončila v roku 1979,

na Katedre genetiky. Témou jej diplomovej práce bolo štúdium dedičnosti vybraných vlastností u jednobunkovej zelenej riasy *Chlamydomonas reinhardtii*.

Po dlhšom období materských povinností zamerala svoje profesijné aktivity na výchovu verejnosti k ochrane prírody a životného prostredia. Ako vedúca Strediska ekologickej výchovy (SEV) Ardea v Leviciach realizovala veľké množstvo rozličných projektov, predovšetkým pre žiakov, študentov a ich pedagógov. Spomenúť treba aspoň viac ako 100 terénnych prírodovedných exkurzií v najzaujímavejších častiach regiónu i jej vzdelávacie pôsobenie medzi pedagógmi. Mnohí z nich sa stali členmi Ekoklubu pri SEV Ardea. Ako aktívna členka Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny vykonávala niekoľko rokov funkciu podpredsedníčky Ústredného výboru tejto organizácie.

V roku 1997 začala pracovať v Tekovskom múzeu v Leviciach, kde doposiaľ pôsobí ako botanička. Jej obľúbenou pracovnou činnosťou je floristický výskum v zbernom regióne múzea. Rada navštevuje Hronskú i Ipeľskú pahorkatinu, v súčasnosti hlavne lesostepné lokality na juhozápadnom okraji Krupinskej planiny.

V Acta Musei Tekovensis Levice publikovala (samostatne alebo v spoluautorstve) práce o flóre Kalvárie v Leviciach, Čankova i Podlužian. Svojimi fotografiami prispieva do monografií jednotlivých miest a obcí v regióne. Spravuje a podstatne rozširuje botanický zbierkový fond Tekovského múzea v Leviciach. Svoj vzťah k prírode preniesla aj na svoje tri dcéry. Všetky dosiahli vysokoškolské vzdelanie prírodovedného charakteru a v tejto oblasti aj pôsobia

Napriek skutočnému fyzickému veku je duchom stále mladou, nadšenou a usilovnou botaničkou. Túto vitalitu preukazuje aj svojim pracovným nasadením. Ani ju nenapadne užívať si zaslúžený oddych. Osobitne treba vyzdvihnúť jej povahové vlastnosti. Elena je usmiata, priateľská, vždy ochotná pomôcť alebo poradiť. A to nielen v pracovných otázkach.

Milá naša Elena,

v mene mojom i v mene kolegov Ti k životnému jubileu prajeme hlavne zdravie, životnú pohodu a veľa úspechov pri plnení svojich snov.

Beata Štefanická

Životné jubileum Mgr. Marty Švolikovej



25. januára 2014 oslávila 50. narodeniny archivárka Marta Švoliková. Je rodáčkou zo Žemberoviec, po absolvovaní Gymnázia v Leviciach (1978 – 1982) a odboru archívnictvo FFUK v Bratislave (1982 – 1987) zakotvila natrvalo v archíve v Leviciach. Toto povolanie sa pre ňu stalo poslaním a celoživotným koníčkom. Po roku 1989 spolu s kolegami prispela k zvládnutiu rozsiahlej agendy majetkových reštitúcií a rehabilitácie osôb postihnutých komunistickým režimom.

Svoje dlhoročné pôsobenie v archíve, množstvo informácií s ktorými sa archivár stretáva pri svojej práci, využila vo svojej publikačnej a pred-

náškovej činnosti. K jej srdcovým témam patria dejiny židovskej náboženskej obce v Leviciach, osudy levických tlačiarov, stavebný vývoj mesta a sústavne obohacuje aj svoju databázu osobností regiónu.

Je členkou redakčnej rady zborníka Acta Musei Tekovensis Levice, svoje práce väčšinou publikuje v tomto periodiku. Jej prvotinou bol článok o opevnení Pukanca v časoch tureckého ohrozenia. Potom nasledovali ďalšie: v roku 2006 vyšiel jej článok o pobyte oscarového režiséra Jána Kádára (za film Obchod na korze) v Leviciach pod názvom „Neznámy známy Ján Kádár. Levická kapitola jeho života“. V roku 2008 spracovala osudy levickej sochy generála Milana R. Štefánika a dejiny prvej tlačiarne v Leviciach, tlačiaru Jána Cherriera. V roku 2010 vyšla úspešná „Monografia

mesta Levice“, ktorej bola zostavovateľkou. Monografia sa vo svojej kategórii stala najlepšou knihou Slovenska. V roku 2011 jej vyšiel v zborníku Pamiatky a múzea v spolupráci s Dr. Jaroslavou Žuffovou článok „Synagóga v Leviciach“. V roku 2012 vyšla v spolupráci s Tekovským múzeom jej kniha „Z histórie židovskej komunity v Leviciach“. Okrem vedeckých prác sa podieľala aj na vzniku dvoch levických historických kuchárok, ktoré vyšli v roku 2011 a 2014.

Svoj organizačný talent využila aj pri príprave dvoch medzinárodných konferencií: Knižná kultúra a Mesto a šľachta v Leviciach.

Marta Švoliková prednášala na rôzne témy podľa požiadaviek škôl, či kultúrnych inštitúcií v regióne. Významný podiel na výbere tém pre prednáškovú činnosť má jej členstvo v Spoločnosti slovenských archivárov, ktorá každoročne organizuje archívne dni s tematickým zameraním. Pre jej aktívnu činnosť v tejto spoločnosti a popularitu, ktorú má u svojich kolegov bola v máji 2014 zvolená do výboru Spoločnosti slovenských archivárov.

Želáme jej veľa zdravia a tvorivej invencie.

PhDr. Jarmila Bátovská